

10 lipca 2018

Obchody 75. rocznicy pacyfikacji wsi Michniów - informować i pamiętać

12 lipca, w 75. rocznicę pacyfikacji Michniowa, w całej Polsce obchodzony będzie - po raz pierwszy - Dzień Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej. Głównym jego punktem będzie Mauzoleum Martyrologii Wsi Polskich w Michniowie, które ma być pomnikiem męczeństwa polskich wsi w czasie II wojny światowej. Dziś zapowiedziano te obchody, które mają przypomnieć Polakom i Europie - również za pośrednictwem portalu internetowego - o tragicznych wydarzeniach drugiej wojny światowej na wsiach Polski. Patronat Narodowy nad uroczystościami objął prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda.

12 i 13 lipca 1943 r. żołnierze niemieccy wymordowali w Michniowie 204 osoby, z czego 103 mężczyzn, 53 kobiety i 48 dzieci. Wieś doszczętnie spalono a znaczna część ofiar spłonęła żywcem. Zabroniono również jej odbudowy. Powodem dokonanego aktu zbrodni była pomoc

miejscowej ludności oddziałom partyzanckim oraz przynależność do szeregów Armii Krajowej.

Michniów słusznie uważany jest za symbol martyrologii wsi polskich. Tragedia jaką dotknięta została społeczność Michniowa została upamiętniona. Pierwszym poważnym krokiem ku realizacji zamierzonego celu stał się 1979 r. Powstał wówczas ogólnopolski projekt powołujący Mauzoleum Męczeństwa Wsi Polskich, dający świadectwo męczeństwa mieszkańców polskich ośrodków wiejskich. Zawirowanie historyczne przyczyniały się do opóźnienia prac. W 1997 r. powstał Dom Pamięci Narodowej, w którym znajduje się ośrodek badawczy dokumentujący martyrologię wsi polskiej w czasie II wojny światowej. W tym roku obchodzimy 75. rocznicę tamtejszych wydarzeń.

Dziś w Centrum Edukacyjnym Instytutu Pamięci Narodowej „Przystanek Historia” zaprezentowany został program obchodów wraz z założeniami projektu „Mauzoleum Martyrologii Wsi Polskich w Michniowie jako pomnik męczeństwa polskich wsi w czasie II wojny światowej”, realizowanego przez Muzeum Wsi Kieleckiej. Jego partnerami są Instytut Pamięci Narodowej Delegatura w Kielcach oraz Polskie Radio Kielce. Projekt uzyskał dofinansowanie w ramach Programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

- Ziemia Świętokrzyska stanowiła bardzo ważne i bogate w wydarzenia miejsca związane walkami o odzyskanie przez Polskę niepodległości, którego 100-lecie świętujemy w tym roku. Gdy przyszedł czas próby w czasie II Wojny Światowej Ziemia ta znów dała świadectwo miłości ojczyzny. Długo można by mówić o tych wspaniałych kartach marzeń świętokrzyskich o niepodległą i wolną Polskę. Cena tych marzeń była jednak niezwykle duża. Michniów jest symbolem ponoszenia tej ceny za poparcie dla walki o Polskę i dlatego ta inicjatywa jest niezwykle cenna. Niestety krzyk palonych wiosek polskich nie przebił się do świadomości Polaków i Europy i dlatego chcemy rozpocząć drogę, by ta pamięć wracała. Dziś zaczynamy naszą wspólną pracę - mówił dr **Jarosław Szarek**, Prezes Instytutu Pamięci Narodowej.

Główne uroczystości odbędą się w Muzeum Martyrologii Wsi Polskich w Michniowie 12 lipca o godz. 15. Rozpoczną się one mszą świętą, a po oficjalnych przemówieniach odbędzie się koncert Stabat Mater w wykonaniu Masovia Baroque Orchestra. Po złożeniu kwiatów przed mogiłą pomordowanych mieszkańców Michniowa, odbędzie się konferencja “Spotkanie pokoleń” w Ośrodku Kultury Michniowskiej. Wypowiedzą się podczas niego świadkowie pacyfikacji Michniowa, potomkowie ofiar oraz historycy.

- Pamięć o naszych bliskich kształtuje naszą tożsamość. Musimy przypominać te bolesne wydarzenia i dziękuję za to, co zrobiliśmy wspólnie w upamiętnianiu tego, czego

doświadczyła Ziemia Świętokrzyska. Mamy dziś nowe narzędzia by to czynić. Dziękuję Muzeum Wsi Kieleckiej które opiekuje się Mauzoleum Martyrologii Wsi Polskich. To olbrzymi wysiłek pracy i nakład finansowy, ale wiemy, że warto to robić. Nie można również zapominać o wysiłku lokalnej społeczności, która nie dała zapomnieć o tych tragicznych wydarzeniach. Teraz na ukończeniu jest projekt budowy nowego Mauzoleum, który trwa od 2010 roku. Cieszymy się, że w ubiegłym roku Sejm jednogłośnie przyjął projekt uchwały Polskiego Stronnictwa Ludowego, dotyczący ustanowienia Dnia Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej - mówił marszałek województwa świętokrzyskiego, **Adam Jarubas**.

Oprócz uroczystości w Michniowie, bardzo ważnym wydarzeniem jest uruchomienie strony internetowej www.martyrologiawsipolskich.pl, która poświęcona jest walce polskiej wsi wojny. Znajduje się na niej mapa wydarzeń związanych z martyrologią wsi polskich, informacje o obchodach związanych z nimi, wystawach i zbiorach.

- Portal ten ma informować i edukować, opowiadać o tragizmie wsi polskich w okresie II Wojny Światowej. Chcemy również informować o bieżących wydarzeniach, które mają upamiętnić działania dotyczące martyrologii. Zwracamy się do społeczności lokalnej, dokumentów, zdjęć, chcemy tę pamięć i historię uzupełniać. Opór wsi spowodował, że obronione zostały polskie wartości również po wojnie do 1989 roku. Obroniona została pamięć i dziedzictwo przodków, obroniona została wiara - dodał dr **Jarosław Szarek**.

Początki tego portalu sięgają ubiegłej dekady - Kiedy pomysł tego portalu powstał na przełomie 2009 i 2010 roku i wówczas mieliśmy dużą pomoc marszałka Adama Jarubasa w jego tworzeniu, za co bardzo dziękuję. W pierwszej odsłonie zaczął działać w 2011 roku. Jego stworzenie nie było prostym zadaniem - mówił **Leszek Bukowski** z Instytutu Pamięci Narodowej.

Harmonogram obchodów przedstawił dyrektor Muzeum Wsi Kieleckiej, Mariusz Masny, dziękował on również za współpracę z Instytutem Pamięci Narodowej przy ich przygotowaniu.

- Chcę bardzo podziękować za dotychczasową współpracę i wsparcie nas. Ważne, abyśmy wspólnie pamiętali o wszystkich ofiarach niemieckiej okupacji z terenów wiejskich i utrwalali dziedzictwo świadków tamtych wydarzeń mówił **Mariusz Masny**.

Obchody będą widoczne również w mediach, w których ukażą się dodatek edukacyjny oraz cykl audycji radiowych. Podczas uroczystych obchodów w Michniowie zaprezentowana zostanie również wystawa "817. Poznaj tę historię". Jej autorką jest dr Katarzyna Jedynak z Muzeum Wsi Kieleckiej. Celem wystawy jest upamiętnienie martyrologii polskich wsi w

czasie II wojny światowej. Wystawa będzie odnosić się do założeń ekspozycyjnych przyszłego Mauzoleum Martyrologii Wsi Polskich w Michniowie. Przedstawione zostały na niej tematy dotyczące eksterminacji ludności wiejskiej poprzez pacyfikacje, masowe egzekucje, obozy koncentracyjne, deportacje, przesiedlenia i wywózki w głąb ZSRR, wyzysk ekonomiczny wsi poprzez grabieże, kontyngenty oraz zsyłki na roboty przymusowe przyczyny zbrodni czyli udział mieszkańców w konspiracji, pomoc ludności żydowskiej oraz stosowanie terroru w ramach zbrodniczej polityki okupantów względem ludności wsi. Wystawa nawiązuje także do ludobójstwa dokonanego na Kresach Wschodnich. Na wystawie zostaną pokazane fotografie, dokumenty oraz relacje świadków. Została ona przetłumaczona na język angielski.

Galeria zdjęć

